

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«БЕРЕЖАНСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ»**

ПРОГРАМА

**вступних фахових випробувань
з фахових дисциплін
для здобуття освітньо-професійного ступеня
«Фаховий молодший бакалавр»
зі спеціальності: 076 - «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність»**

ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Випускники професійно-технічних училищ, які здобули освітньо-кваліфікаційний рівень «кваліфікований робітник» вступають на 2 курс з нормативним терміном навчання до ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України» і навчаються за навчальними планами спеціальності 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» та отримують освітньо-кваліфікаційний рівень «молодший спеціаліст».

Мета проведення фахового вступного випробування на спеціальність: 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність» полягає у перевірці професійних компетенцій, отриманих вступниками в процесі навчання за освітньо-кваліфікаційним рівнем «кваліфікований робітник».

Вимоги до здібностей і підготовленості вступників. Для успішного засвоєння освітньо-професійної програми «молодший спеціаліст» вступник повинен мати диплом «кваліфікованого робітника» за однойменною або спорідненою спеціальністю, яка зазначена в Правилах прийому до ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України» у 2021 році, та здібності до оволодіння знаннями, уміннями і навичками в галузі природничо- наукових, загальнооекономічних та конкретно-економічних наук.

Зміст програми вступного іспиту. Програма вступних фахових випробувань охоплює коло питань, які в сукупності характеризують вимоги до знань і вмінь особи, що бажає навчатись у ВСП «Бережанський фаховий коледж НУБіП України» з метою одержання освітньо-кваліфікаційного рівня «фаховий молодший бакалавр» за спеціальністю 076 «Підприємництво, торгівля та біржова діяльність». Програму розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки кваліфікованого робітника.

На вступні випробування виносяться питання з наступних дисциплін:

- Бухгалтерський облік
- Економіка підприємства
- Економічний аналіз

Конкурсні фахові вступні випробування для вступу на навчання на основі раніше здобутих освітньо-кваліфікаційних рівнів кваліфікованих робітників здійснюються фаховою атестаційною комісією.

На фахових вступних випробуваннях кожний абітурієнт отримує індивідуальний білет тестового завдання, бланк аркушу відповіді студента. Перед початком вступного випробування, представники приймальної комісії проводять інструктаж щодо правил виконання вступного тестового завдання.

З метою складання фахових випробувань абітурієнтам пропонуються 25 тестових завдань. Тест має чотири рекомендовані варіанти відповіді, правильною з яких є лише одна. Тривалість тестування – 1 година. Під час проведення вступних випробувань забороняється користуватись електронними засобами, підручниками, навчальними посібниками, мобільними телефонами та іншими матеріалами, окрім калькулятора та синьої кулькової ручки. Результати фахового випробування оцінюються за столальною шкалою. Тестові завдання оцінюються в 4 бали. За результатами вступного випробування виводиться сумарна кількість балів. На конкурсній основі фахова атестаційна комісія приймає рішення про зарахування до коледжу.

ПЕРЕЛІК ПРОГРАМНИХ ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА ФАХОВІ ВИПРОБУВАННЯ

РОЗДІЛ І. БУХГАЛТЕРСЬКИЙ ОБЛІК

Тема 1. Загальна характеристика бухгалтерського обліку.

Мета та сутність бухгалтерського обліку. Види обліку в залежності від призначення облікової інформації: оперативний, статистичний, бухгалтерський. Виділення в складі бухгалтерського обліку фінансового та управлінського обліку. Призначення податкового обліку. Вимірники бухгалтерського обліку, їх види, взаємозв'язок і значення. Користувачі облікової інформації. Основні принципи бухгалтерського обліку.

Тема 2. Предмет і метод бухгалтерського обліку.

Характеристика бухгалтерського обліку, його предмет. Об'єкти бухгалтерського обліку: господарські засоби та їх джерела, господарські процеси та їх результати. Класифікація господарських засобів та джерел їх утворення. Активи, капітал, зобов'язання. Поняття про метод бухгалтерського обліку. Основні складові методу: документація, інвентаризація, оцінка, калькуляція, рахунки, подвійний запис, баланс, бухгалтерська звітність.

Тема 3. Бухгалтерський баланс.

Будова та призначення бухгалтерського балансу. Актив, пасив, статті балансу та загальне поняття про господарські операції. Види балансів. Зміни в балансі спричинені господарськими операціями. Рівність підсумків активу та пасиву балансу при зміні суми його статей під впливом подвійного відображення господарських операцій на рахунках.

Тема 4. Рахунки бухгалтерського обліку і подвійний запис.

Поняття про рахунки бухгалтерського обліку та їх будова: дебет і кредит, обороти і залишки (сальдо). Взаємозв'язок між рахунками і балансом. Рахунки активні та пасивні, синтетичні та аналітичні, їх призначення, особливості та взаємозв'язок. Значення та принципи класифікації рахунків. Балансові та позабалансові рахунки. Класифікація рахунків за економічним змістом. Класифікація рахунків за призначенням і структурою. Подвійний запис господарських операцій та його контрольне значення. Кореспонденція рахунків. Бухгалтерська проводка. Поняття про субрахунки та їх призначення. Узагальнення даних поточного обліку. Роль оборотних відомостей в обліку, їх види і контрольне значення.

Тема 5. План рахунків бухгалтерського обліку.

План рахунків бухгалтерського обліку, його роль та призначення. Види Планів рахунків. Структура Плану рахунків. Характеристика класів Плану рахунків. Інструкція до Плану рахунків.

Тема 6. Первинне спостереження, документація і інвентаризація.

Поняття про документацію та бухгалтерські документи як основні носії економічної інформації, їх значення. Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку. Класифікація документів, їх перевірка та опрацювання. Документообіг та його організація. Зберігання документів. Інвентаризація та її роль. Види

інвентаризації та порядок проведення. Виявлення результатів інвентаризації та відображення їх у обліку.

Тема 7. Форми бухгалтерського обліку.

Облікові реєстри, їх будова, призначення та класифікація. Методика і техніка облікової реєстрації. виправлення помилок в облікових реєстрах. Коректурний спосіб. Спосіб «червоне сторно». Спосіб додаткових записів. Характеристика, основні різновиди форм ведення бухгалтерського обліку. Поняття про форми обліку: меморіально – ордерна, Журнал-Головна, журнально-ордерна, автоматизована форми бухгалтерського обліку.

Тема 8. Облік господарських процесів.

Методологічні основи обліку кругообігу засобів, загальна схема їх обліку. Облік процесу постачання. Облік процесу виробництва. Склад і калькуляція витрат на виробництво. Облік готової продукції. Облік заробітної плати. Облік процесу реалізації. Визначення та облік фінансових результатів. Ціна продажу. Прибутки. Збитки.

Тема 9. Основи бухгалтерської звітності.

Основні форми і показники бухгалтерської звітності в сучасних умовах. Порядок складання, розгляду і затвердження звітності. Організація отримання інформації для складання звітності. Економічні показники для оцінки економічного і фінансового стану підприємства.

Рекомендована література

1. Закон України „Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні” від 16.07.1999р. № 996-XIV із зм. і доп.: [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.zakon.rada.gov.ua>.
2. Бухгалтерський облік в Україні. Навч. посібник. / За ред. Р.Л.Хом'яка, В.І.Лемішовського - Львів: Бухг.центр «Ажур», 2009. - 1112 с.
3. Бондар М.І., Єфіменко В.І., Ловінська Л.Г. та ін. Фінансовий облік: підручник: у 2 ч. – Ч.1 /за заг. ред. М.І. Бондаря, Л.Г. Ловінської. – К.: КНЕУ, 2012. – 553с.
4. Добровський В.М. Бухгалтерський фінансовий облік в Україні: Навч. посібник. / В.М. Добровський, Є.І. Свідерський, М.І. Бондар та інші.– К.: А.С.К., 2009. – 976 с.
5. Загородній А.Г. Бухгалтерський облік. Основи теорії та практики: підручник / А.Г. Загородній, Г.О. Партин, Л.М. Пилипенко, Т.І. Партин. – 3-е вид., доп. і перероб. – Львів: В-во Львівської політехніки, 2012. – 340с.
6. Лишиленко О.В. Теорія бухгалтерського обліку: Навчальний посібник для вузів. /О.В.Лишиленко - Київ: Центр навчальної літератури. 2009. - 215 с.
7. Хом'як Р.Л. Бухгалтерський облік в Україні. Навчальний посібник. 4-те вид., доп. і перероб./ Р.Л. Хом'як, В.І. Лемішовський - Львів: Львів: Бухгалтерський центр «Ажур», 2009. - 1112 с.
8. Швець В.Г. Теорія бухгалтерського обліку: Підручник / В.Г. Швець. — 4-те вид., переробл. і доповн. — К. : Знання, 2015. — 572 с.

РОЗДІЛ II. ЕКОНОМІКА ПІДПРИЄМСТВА

Тема 1. Підприємство в сучасній системі господарювання.

Поняття про економіку як самостійну науку.

Поняття про підприємство та його ознаки.

Класифікація підприємств за різними ознаками.

Тема 2. Трудові ресурси.

Поняття, класифікація і структура персоналу.

Поняття трудових ресурсів.

Тема 3. Капітал, виробничі засоби і нематеріальні ресурси.

Поняття, класифікація і структура основних засобів на підприємстві.

Класифікація основних засобів. Поняття амортизації та методи її нарахування.

Оборотні кошти підприємства, їх класифікація та структура.

Тема 4. Інвестиційно-інноваційна діяльність підприємства.

Поняття, склад і структура інвестицій.

Тема 5. Система планування на підприємстві.

Основи планування. Принципи і методи планування.

Сутність, призначення і структура бізнес-плану.

Тема 6. Організація виробництва та його обслуговування.

Структура виробничого процесу.

Методика розробки виробничої програми.

Тема 7. Продукція: сутність, різновиди, якість і конкурентоспроможність.

Загальна характеристика продукції.

Поняття якості продукції. Конкурентоспроможність продукції.

Тема 8. Продуктивність, мотивація і оплата праці.

Поняття продуктивності праці.

Загальна характеристика мотивації трудової діяльності, її види.

Форми і системи оплати праці працівників підприємства.

Тема 9. Витрати підприємства.

Поняття собівартості. Класифікація витрат.

Поняття калькуляції собівартості продукції та її види.

Поняття кошторису витрат на виробництво продукції.

Тема 10. Результативність діяльності підприємства.

Суть і завдання фінансової діяльності.

Поняття прибутку та рентабельності підприємства. Види.

Тема 11. Антикризова діяльність підприємства.

Сутність, необхідність і види реструктуризації підприємства.

Рекомендована література

1. Афанасьєв М. В. Економіка підприємства : підручник / М. В. Афанасьєв, О. Б. Плоха. – К.: Ліра-К, 2013. – 664 с.
2. Березівський П. С. Організація виробництва, прогнозування та планування в агропромисловому комплексі України : навч. посіб. / П. С. Березівський, Н. І. Михалюк. – К.: Ліра-К, 2015. – 440 с.
3. Васильців Т. Г. Економіка малого підприємства : навч. посіб. / Т. Г. Васильців, О. І. Іляш, Н. Г. Міценко ; за ред. д-ра екон. наук Т. Г. Васильціва. – К. : Знання, 2013. – 446с.
4. Гиль О. О. Економіка та організація діяльності об'єднань підприємств : навч. посіб. / О. О. Гиль. – К. : Ліра-К, 2015. – 248 с.
5. Лазебний В. С. Основи інтелектуальної власності : навч. посіб. / В. С. Лазебний, Г. М. Розорінов, С. В. Толюпа. – К. : Ліра-К., 2014. – 160 с.
6. Шарко М. В., Мешкова-Кравченко Н. В., Радкевич О. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / М. В. Шарко, Н. В. Мешкова-Кравченко, О. М. Радкевич. – Херсон : Олді-плюс, 2014. – 436 с.
7. Яркіна Н. М. Економіка підприємства : навч. посіб. / Н. М. Яркіна – Київ : Ліра-К, 2015. – 498 с

РОЗДІЛ III. ЕКОНОМІЧНИЙ АНАЛІЗ

Тема 1. Предмет і види економічного аналізу. Метод і методичні прийоми ЕА

Предмет, завдання та види економічного аналізу

Місце економічного аналізу в системі наук, його взаємозв'язок з іншими науковими дисциплінами

Сутність методу економічного аналізу, характеристика та методологічні основи

Технічні прийоми економічного аналізу та їх класифікація

Тема 2: Методика факторного аналізу

Способи елімінування в економічному аналізі

Способи ланцюгових підстановок та абсолютних різниць. Індексний спосіб

Аналіз кореляційної залежності та способи узагальнення

Тема 3: Інформаційна база та організація економічного аналізу

Система економічної інформації

Класифікація інформації для економічного аналізу

Структура економічної інформації та засоби її формалізованого описування

Інформаційне забезпечення економічного аналізу та його структура

Комп'ютерні технології аналітичних робіт

Методичні принципи організації економічного аналізу

Головні етапи аналітичної роботи та їх характеристика

Тема 4: Аналіз ресурсозабезпечення підприємства та оцінка ефективності використання його ресурсів

Аналіз показників використання земельних ресурсів, галузевої структури та інтенсифікації виробництва

Аналіз складу, руху і структури основних засобів

Аналіз забезпеченості та використання МТП та вантажного автотранспорту

Аналіз використання трудових ресурсів і фонду оплати праці
Шляхи підвищення продуктивності праці

Тема 5: Аналіз інвестиційної діяльності підприємства
Завдання і джерела інвестиційної діяльності підприємства
Аналіз капітальних вкладень для придбання основних засобів

Тема 6: Аналіз ринку праці
Аналіз ринків збуту продукції
Аналіз цінової політики підприємства
Аналіз системи розповсюдження товарів
Аналіз конкурентоспроможності продукції

Тема 7: Аналіз виробництва продукції, робіт і послуг
Аналіз загального обсягу валової і товарної продукції
Аналіз виконання виробничої програми господарства
Аналіз виробництва продукції рослинництва
Аналіз виробництва продукції тваринництва
Аналіз роботи промислових і обслуговуючих виробництв

Тема 8: Аналіз витрат на виробництво продукції
Загальна оцінка собівартості продукції
Аналіз собівартості продукції по видах
Аналіз витрат з організації виробництва і управління
Оцінка обґрунтованості планового рівня собівартості товарної продукції
Шляхи і резерви зниження собівартості сільськогосподарської продукції

Тема 9: Аналіз фінансових результатів діяльності підприємства
Формування доходів, витрат і прибутків підприємства
Аналіз суми прибутку та суми виручки від реалізації продукції.
Аналіз розподілу прибутку
Аналіз показників рентабельності
Аналіз резервів збільшення прибутку

Тема 10. Аналіз фінансового стану підприємства
Аналіз складу майна та джерел його утворення
Аналіз ліквідності та платоспроможності
Аналіз фінансової стабільності
Аналіз ефективності використання оборотного капіталу
Аналіз дебіторської та кредиторської заборгованості
Шляхи зміцнення фінансового стану підприємства

Рекомендована література

1. Аналіз господарської діяльності: навчально-методичний посібник для самостійного вивчення дисципліни. – Житомир: ЖДТУ, 2016. [Електронний ресурс] – Режим доступу: http://learn.ztu.edu.ua/pluginfile.php/17806/mod_resource/content/1/AGD_metod_samost_OEM.pdf

2. Бутинець Ф.Ф. , Мних Е.В., Олійник О.В. Економічний аналіз. – Житомир. ПГ: Рута, 2000 р.
3. Загородний А.Г. Економічний аналіз : теорія і практика / За ред.. проф. А.Г. Загороднього.- Львів: «Магнолія плюс», 2006 .- 428с.
4. Мних Є.В. Економічний аналіз: підручник / Є.В. Мних. – К.: Знання, 2011. – 630 с.
5. Савицька Г.В. Економічний аналіз діяльності підприємства: Навч. посіб. – К.: Знання, 2004.-654с.
6. Семенюк Н. А., Петренко В. Г. Економічний аналіз. Навч.-метод. посібник. – НМЦ, 2004.
7. Серединська В.М., Загородна О.М., Федорович Р.В. Економічний аналіз. Навчальний посібник / В.М. Серединська, О.М.Загородна, Р.В.Федорович. – Тернопіль: Видавництво Астон, 2010.
8. Чумаченко М.Г. Економічний аналіз. Навч. посіб./ за ред.. акад.. НАНУ проф. М.Г. Чумаченко, - К.:КНЕУ, 2001.
9. Щурик М.В., Буряк П.Ю., Гарасим М.П. та ін. Фінансовий аналіз .-К.: «Хай-Тек Прес2, 2010 .-376 с.

Інформаційні ресурси

<http://www.twirpx.com/file/593880/>

http://uk.wikipedia.org/wiki/Економічний_аналіз

<http://studentbooks.com.ua/content/view/117/39/>

<http://econa.at.ua/>

<http://www.ebk.net.ua/Book/BookEkAnaliz/tablica.htm>

http://pidruchniki.ws/12810419/ekonomika/sutnist_znachennya_ekonomichnogo_analizu

http://www.vuzlib.net/ea_l/_index.htm